- اموالی که زکات برآن واجب است(نه چیز در سه دسته).
  - انعام ثلاثة
    - شتر
      - نصاب شتر(دوازده نصاب).
        - پنج نصاب اول هر پنج شتر یک گوسفند(بیست و پنج شتر پنج گوسفند).
          - اشکال مقدر:در عبارت شهید اول آمده:(کل واحد خمس)پس مراد از مصنف از ابل شترهای ماده است چرا که قاعده در عدد این است که(فی ثلاث و سبعة بعده ذکر انث بعکس ماشتهرا)عدد و معدود از جهت مذکر و مونث عکس یک دیگر می آیند پی در این جا که عدد مذکر است باید معدود مونث باشد
            - پاسخ اول:فرقی در تعلق زکات میان شترهای نر و ماده نیست و تأنیث معدود در این جا با تأویل ابل به دابة و به تبع روایات است و همچنین است در مورد غنم
              -) لا داعي لهذا التأويل من الشارح حيث قال في الصحاح الإبل لا واحد لها من لفظها و هي مؤنثة لأن أسماء الجموع التي لا واحد لها من لفظها إذا كانت لغير الآدميين (فالتأنيث لها لازم
              - عن زرارة عن أبي جعفر عليه السلام قال: ليس فيما دون الخمس من الإبل شيء الى ان قال (خمس من الغنم)الخ
            - پاسخ دوم:ابل مونث لفظی است پس می شود خمس را مذکر آورد
        - نصاب ششم:بیست و شش شتر یک بنت مخاض(شتر یک تا دو ساله).
        - نصاب هفتم:سی و شش شتر یک بنت لبون(شتر دو تا سه ساله).
        - نصاب هشتم:چهل و هشت شتر یک حقه(شتر سه تا چهار ساله).
        - نصاب نهم:شصت و یک شتر یک جزعة(شتر چهار تا پنج ساله).
        - نصاب دهم:هفتاد و شش شتر دو بنت لبون
        - نصاب یازدهم:نود و یک شتر دو حقه
        - نصاب دوازدهم صد و بیست و یک شتر مخیریم میان
          - هر پنجاه شتر یک حقه(مجموعا دو حقه).
          - یا هر چهل شتر یک بنت لبون(مجموعا سه بنت لبون).
            - نکته:تخییر به یکی از دو نصاب در صورتی است که با آن نصاب مطابق (بخش پذیر) باشد برای نمونه دویست شتر با هر دو نصاب(پنجاه و چهل)مطابق است(بخش پذیر است و باقی مانده ندارد)اما اگر تنها با یک نصاب مطابق باشد باید با همان نصاب محاسبه شود برای نمونه
              - صد و بیست و یک شتر با نصاب چهل مطابق است
              - صد و پنجاه شتر با نصاب پنجاه مطابق است
              - صد و سی شتر با ترکیب دو نصاب مطابق است(دو نصاب چهل و یک نصاب پنجاه).
              - نکته:اگر تعداد شترها با هیچ یک از دو نصاب مطابق (نبود آن نصاب که باقی مانده کمتر دارد(اقل عفوا محاسبه می شد برای مثال دویست و شصت شتر با نصاب پنجاه ده باقی مانده دارد اما با نصاب چهل بیست باقی مانده دارد پس با نصاب پنجاه محاسبه می شود
    - گاو(دو نصاب).
      - نصاب اول:سی گاو یک گوساله یک تا دو ساله(تبیع إو تبیعة مخیر).
        - وجه تسمیه تبیع
          - تبعیت شاخ ها از گوش ها
          - تبعیت از مادر در چراگاه
      - نصاب دوم:چهل گاو یک گوساله دو تا سه ساله(مسنة و لا یجزی مسن).
        - و از این نصاب با هر کدام از این نصاب ها که مطابق باشد محاسبه می شود برای نمونه
          - شصت گاو با نصاب اول مطابق است
          - هشتاد گاو با نصاب دوم مطابق است
          - هفتاد گاو با ترکیب دو نصاب مطابق است(یک سی و یک چهل).
          - صد و بیست گاو با هر دو نصاب مطابق است پس مخیریم با هر یک از دو نصاب زکات را محاسبه کنیم
    - گوسفند(پنج نصاب).
      - نصاب اول:چهل گوسفند یک گوسفند
      - نصاب دوم:صد و بیست و یک گوسفند دو گوسفند
      - نصاب سوم:دویست و یک گوسفند سه گوسفند
      - نصاب چهارم:سیصد و یک گوسفند فیه قولان
        - چهار گوسفند زکات دارد علی الأقوی(نظر مشهور).
        - و قیل سه گوسفند زکات دارد(این دیدگاه سیصد و یک گوسفند را آخرین نصاب دانسته و مطابق این قول از این نصاب به بعد هر صد گوسفند یک گوسفند زکات دارد
      - نصاب پنجم:چهارصد گوسفند و بالاتر،هر صد گوسفند یک گوسفند
        - اشکال:بنابر این نظر سیصد و یک گوسفند تا سیصد و نود و نه گوسفند زکاتش سه گوسفند است اما قبل از آن زکاتش چهار گوسفند است
        - نکته:شهید اول به این نصاب اشاره نکرده و بعد از نصاب سیصد و یک گوسفند فرموده: بعد از این نصاب در هر صد گوسفند یک گوسفند زکات دارد شارح می فرماید: در این عبارت مصنف اجمال است(عبارت گویا نیست) چرا که وقتی شهید اول فرمود از سیصد و یک به بعد هر صد گوسفند یک گوسفند زکات دارد پس مابین سیصد و یک تا سیصد و نود و نه گوسفند نیز سه گوسفند واجب است چرا که مشتمل بر سه تا صد تایی است و لازمه این سخن آن است که مثلا سیصد و نود گوسفند سه گوسفند زکات داشته باشد اما سیصد و یک گوسفند چهار گوسفند زکات داشته باشد(درست این است که این محاسبه(از هر صد گوسفند یک گوسفند زکات دارد) بعد از چهار صد گوسفند است و ما بین سیصد و یک تا چهار صد گوسفند ملحق به چهارصد گوسفند است
          - توجیه عبارت شهید اول از سوی شهید ثانی:شهید ثانی می فرماید:شهید اول به نصاب مشهور(در هر صد تا یک گوسفند زکات دارد)اکتفا کرده و آنرا مقید به چهار صد به بعد نکرده چرا که کسی قائل به واسطه نیست(یعنی کسی مابین سیصد و یک تا چهارصد و ما بعد آن فرق نگذاشته یعنی کسانی که می گویند در سیصد و یک گوسفند سه گوسفند واجب است(قول غیر مشهور) در مابعد آن هم همین را می گویند و کسانی که قائلند سیصد و یک گوسفند چهار گوسفند زکات دارد(قو ل مشهور) در ما بعد آن هم همین را می گویند پس قائل به واسطه میان این دو قول نداریم
          - نکته:شاید اشکالی به نظر برسد که با این توضیحات فرقی بین نصاب سیصد و یک که چهار گوسفند زکات دارد با چهارصد گوسفند که چهار گوسفند زکات دارد نیست پس چرا چهارصد را نصاب مستقلی کرده اند؟(می گفتند از سیصد و یک به بعد چهار گوسفند) پاسخ این پرسش به زودی خواهد آمد انشاء الله
      - نکته:حکم تلف شدن بعد از گذشت سال و تعلق وجوب
        - تلف، کمتر از نصاب اول یا میان دو نصاب است(مثلا نصاب اول گاو سی گاو است و کسی که سی و سه گاو دارد سه گاو آخر او میان دو نصاب است).
          - اگر حیوانی به تعداد کم تر از نصاب اول یا میان دو نصاب تلف شود از زکات چیزی کم نمی شود
        - تلف، بعض نصاب است(مثلا نصاب اول گاو سی گاو است و کسی که سی گاو دارد اگر یکی از این گاوها تلف شود بعض از نصاب تلف شده).
          - در این صورت اگر حیوانی از این تعداد بدون کوتاهی و بعد از سال تلف شود به تناسب آن از مقدار زکات کسر می شود
            - برای نمونه اگر از نصاب سیصد و یک گوسفند،یک عدد تلف شود در این صورت یک سیصد و یکم از زکات کسر می شود(این شخص باید چهار گوسفند زکات دهد و اگر فرض کنیم پول چهار گوسفند سیصد و یک تومان می شود هزار تومان از زکات شخص کسر می شود(اعداد فقط به دلیل رند بودن این گونه آورده شده).
  - غلات اربعة
    - گندم
    - خرما
    - جو
    - کشمش
  - نقدین
    - طلا
    - نقره